

Nr 260

Av herr **Sköldin m. fl.**, *angående rätt för kommun att uttaga avgifter för förbränning av sopor.*

I såväl den nya hälsovårdsstadgan som den tidigare gällande föreskrives, att det åligger kommun att anordna allmän avstjälpningsplats och allmän destruktionsanläggning (53 § jämfört med 1 § i hälsovårdsstadgan den 19 december 1958). Denna skyldighet för kommun har tillkommit för att förebygga uppkomsten av sanitär olägenhet inom kommunen. Kostnaderna för allmän avstjälpningsplats och allmän destruktionsanläggning, innefattande även underhåll och skötsel, åligger kommun att betala av skattemedel. Industrisopor innefattas icke i denna skyldighet för kommun, som sålunda avser s. k. hushållssopor (sopor, köksavfall och annan dylik orenlighet). Bortforslandet av hushållssopor till avstjälpningsplats är icke en kommunal angelägenhet. För bortforsling av sopor äger kommun rätt uttaga avgifter

Inom landets kommuner tillämpas två olika tillvägagångssätt: dels ombesörjer fastighetsägarna själva transporten av soporna och dels har kommunerna åtagit sig detta. I det senare fallet har kommunerna upprättat en taxa, efter vilken fastighetsägarna betalar borttransporten. I båda fallen håller kommunerna avstjälpningsplats för soporna och har personal anställd för skötseln av denna och övervakningen av de sanitära förhållandena. I tätorterna är det i regel förenat med stora svårigheter att anskaffa lämplig plats för avstjälpning av sopor inom kommunens gränser. Detta medför, att många kommuner får forsla soporna till avlägset belägna platser — många gånger på ett avstånd av flera mil från hemkommunen — vilket i sin tur medför avsevärda kostnader, som betalas av fastighetsägarna. Det är emellertid inte bara denna olägenhet, som har skapat problem utan det är också det störande intryck i naturen, som en dylik avstjälpningsplats i allmänhet utgör och som på senare tid alltmer uppmärksammats på grund av att vår tids friluftsliv fått en större omfattning än tidigare. Att på lagstiftningens väg motverka sådana störande ingrepp i naturen är ingenting nytt. Enbart detta borde vara tillräckligt skäl för att söka komma till rätta med ifrågasvarande problem.

Dessa förhållanden har medfört, att en hel del av rikets städer byggt kostsamma förbränningsanläggningar för sopor; förbränningsanläggningar, som i sin tur eliminerar de sanitära olägenheterna på ett effektivt sätt. Flera av landets tätorter överväger för närvarande att införa sådana förbrännings-

anordningar, som man genom de senaste årens framgångar på teknikens område mycket väl kan förlägga inom tätorterna utan fara för sanitära olägenheter.

Det finns städer, som efter dylika förbränningsanordningars iordningställande tagit ut en avgift, lika hög som den som vederbörande fastighetsägare tidigare betalat, när soporna kördes till en soptipp. Genom den kortare transportväg, som man genom anläggandet av sopförbränningsanläggningen åstadkommit, har vid bibehållen taxa uppstått ett överskott, vilket kommunerna i sin tur använt för att bestrida en del av kostnaderna för driften av anläggningen. Man har betraktat detta som varande naturligt från kommunernas sida.

Emellertid har i dagarna regeringsrätten efter besvär av fastighetsägarna avkunnat ett utslag, vilket innebär, att kommunerna inte får taga högre avgifter än just vad som omfattas av själva transporten till förbränningsanläggningen. Regeringsrättens utslag innebär alltså, att fastighetsägarna skulle vara den enda part, som skulle tillgodogöra sig en vinst på förbränningsanläggningen. Då det emellertid ändå får betraktas som önskvärt, att kommunerna i allt större utsträckning gör sig kvitt sina sopor på sätt som tidigare nämnts, har detta regeringsrättens utslag nu medfört, att kommunernas intresse för att lösa sina sopproblem genom förbränningsanläggning därigenom kommer att minska. Det måste enligt vårt förmenande dock vara ett samhällsintresse att se till, att kommunernas förehavande på detta avsnitt av vårt samhällsliv snarare uppmuntras än motsatsen. I detta sammanhang kan erinras om de nya principer som kommit till uttryck i lagen om allmänna vatten- och avloppsanläggningar den 3 juni 1955. Genom denna lag har lagstiftaren ökat kommuns möjlighet att uttaga avgifter till täckande av bland annat kostnaderna för allmän avloppsanläggning. Tidigare kunde dessa endast uttagas i form av engångsavgifter genom gatubyggnadskostnadsbestämmelser men i den nya lagen ges kommunerna möjlighet att fortlöpande uttaga kostnaderna för avloppsanläggning. Detta är även en sanitär fråga och de därmed förbundna kostnaderna har lagstiftaren ansett icke böra uteslutande åvila kommun.

Med hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsam översyn av de bestämmelser i hälsovårdsstadgan, vilka reglerar dessa spörsmål, i syfte att göra det möjligt för kommunerna att uttaga avgifter för förbränning av sopor.

Stockholm den 26 januari 1960

P. A. Sköldin

Sven Hedqvist

Essen Lindahl